

Επιτροπή Νομικών Θεμάτων
Ο Πρόεδρος

26.3.2024

Κύριο Juan Fernando López Aguilar
Πρόεδρο
Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων
ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ

Θέμα: Γνωμοδότηση σχετικά με τη νομική βάση της πρότασης κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την αντιμετώπιση καταστάσεων κρίσης και ανωτέρας βίας στον τομέα της μετανάστευσης και του ασύλου (COM(2020)0613 – C9-0308/2020 – 2020/0277(COD))

Κύριε Πρόεδρε,

Με την επιστολή της 15ης Φεβρουαρίου 2024¹, ο πρόεδρος της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων ζήτησε από την Επιτροπή Νομικών Θεμάτων, σύμφωνα με το άρθρο 40 παράγραφος 2 του Κανονισμού, να γνωμοδοτήσει σχετικά με την καταλληλότητα της πρόσθετης νομικής βάσης για την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την αντιμετώπιση καταστάσεων κρίσης και ανωτέρας βίας στον τομέα της μετανάστευσης και του ασύλου² (εφεξής: ο προτεινόμενος κανονισμός).

Η JURI εξέτασε το ζήτημα που μνημονεύεται ανωτέρω κατά την έκτακτη συνεδρίασή της στις 11 Μαρτίου 2024.

I – Ιστορικό

Τον Δεκέμβριο του 2023, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατέληξαν σε προσωρινή συμφωνία σχετικά με τις νομοθετικές προτάσεις που περιλαμβάνονται στο νέο σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο³, το οποίο υποβλήθηκε από την Επιτροπή τον

¹ D(2024)5159.

² COM(2020) 613 της 23.9.2020.

³ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με ένα νέο σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο (COM(2020)609 της 23.9.2020).

Σεπτέμβριο του 2020. Ο προτεινόμενος κανονισμός, τον οποίον η Επιτροπή βάσισε στο άρθρο 78 παράγραφος 2 στοιχεία γ), δ) και ε) και στο άρθρο 79 παράγραφος 2 στοιχείο γ) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), αποτέλεσε τμήμα του εν λόγω συμφώνου.

Σε συνέχεια της προσωρινής συμφωνίας που επετεύχθη από τους συννομοθέτες, ζητήθηκε από τις νομικές υπηρεσίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου να αξιολογήσουν την έκβαση των διοργανικών διαπραγματεύσεων και να υποβάλουν τεχνικές συστάσεις με στόχο τη διασφάλιση της τήρησης της λειτουργικότητας και της συνοχής του κεκτημένου του Σένγκεν.

Οι νομικές υπηρεσίες, αφού διενέργησαν την αξιολόγηση, συνέστησαν να αφαιρεθούν από τον προτεινόμενο κανονισμό οι διατάξεις που αφορούν το Σένγκεν και να συμπεριληφθούν σε χωριστή πράξη. Το αποτέλεσμα ήταν μια πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση περί επιστροφής διαδικασίας στα σύνορα και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1148⁴, η οποία ουσιαστικά περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με την περί επιστροφής διαδικασία στα σύνορα, που αποτέλεσε αντικείμενο διαπραγμάτευσης και προσωρινής συμφωνίας στο πλαίσιο της πρότασης κανονισμού για τη θέσπιση κοινής διαδικασίας διεθνούς προστασίας στην Ένωση⁵, μαζί με τις παρεκκλίσεις που προβλέπει ο προτεινόμενος κανονισμός και τις τροποποιήσεις του μέσου χρηματοδοτικής στήριξης για τη διαχείριση των συνόρων και την πολιτική θεωρήσεων, που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1148⁶.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενέκριναν την ανωτέρω σύσταση στις 31 Ιανουαρίου 2024 κατά τη συνεδρίαση της ομάδας επαφής για το άσυλο με τις πέντε εκ περιτροπής Προεδρίες του Συμβουλίου. Κατά συνέπεια, προέκυψε το ζήτημα της διαγραφής του άρθρου 79 παράγραφος 2 στοιχείο γ) ΣΛΕΕ από τη νομική βάση του προτεινόμενου κανονισμού.

Επιπλέον, ο προτεινόμενος κανονισμός προέβλεπε αρχικά επίσης την κατάργηση της οδηγίας 2001/555 του Συμβουλίου⁷ (εφεξής: η οδηγία περί προσωρινής προστασίας) και τη θέσπιση νέων κανόνων για τη χορήγηση καθεστώτος άμεσης προστασίας εν μέσω καταστάσεων κρίσης σε εκτοπισθέντες από τρίτες χώρες, οι οποίοι δεν μπορούν να επιστρέψουν στη χώρα καταγωγής τους, γεγονός που δικαιολογούσε τη συμπερίληψη του άρθρου 78 παράγραφος 2 στοιχείο γ) ΣΛΕΕ ως νομική βάση. Κατά τη διάρκεια των διοργανικών διαπραγματεύσεων συμφωνήθηκε προσωρινά ότι δεν θα καταργηθεί η οδηγία περί προσωρινής προστασίας ούτε θα δημιουργηθεί νέο καθεστώς άμεσης προστασίας. Ως εκ τούτου, το άρθρο 78 παράγραφος 2 στοιχείο γ) ΣΛΕΕ θα πρέπει επίσης να διαγραφεί από τη νομική βάση του προτεινόμενου κανονισμού.

⁴ 2016/0224B(COD)

⁵ 2016/0224A(COD) (COM(2016) 467 της 13.7.2016 και τροποποιημένο COM(2020) 611 της 23.9.2020).

⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1148 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 2021, για τη θέσπιση, ως μέρους του Ταμείου για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνόρων, του Μέσου Χρηματοδοτικής Στήριξης για τη Διαχείριση των Συνόρων και την Πολιτική Θεωρήσεων (ΕΕ L 251 της 15.7.2021, σ. 48).

⁷ Οδηγία 2001/55/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 2001, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές παροχής προσωρινής προστασίας σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων και μέτρα για τη δίκαιη κατανομή των βαρών μεταξύ κρατών μελών όσον αφορά την υποδοχή και την αντιμετώπιση των συνεπειών της υποδοχής αυτών των ατόμων (ΕΕ L 212 της 7.8.2001, σ. 12).

Κατόπιν των ανωτέρω, η LIBE ζήτησε γνωμοδότηση της JURI σχετικά με την καταλληλότητα της νομικής βάσης όπως αυτή τροποποιήθηκε.

II – Τα συναφή άρθρα της Συνθήκης

Το κεφάλαιο 2 («Πολιτικές σχετικά με τους ελέγχους στα σύνορα, το άσυλο και τη μετανάστευση») του τρίτου μέρους τίτλος V ΣΛΕΕ ορίζει, μεταξύ άλλων (επισήμανση του συντάκτη):

Άρθρο 78

(πρώην άρθρα 63, σημεία 1 και 2, και 64, παράγραφος 2, της ΣΕΚ)

- 1. Η Ένωση αναπτύσσει κοινή πολιτική στους τομείς του ασύλου, της επικουρικής προστασίας και της προσωρινής προστασίας με στόχο να παρέχεται το κατάλληλο καθεστώς σε οποιοδήποτε υπήκοο τρίτης χώρας χρήζει διεθνούς προστασίας και να εξασφαλίζεται η τήρηση της αρχής της μη επαναπροώθησης. Η πολιτική αυτή πρέπει να συνάδει με τη Σύμβαση της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 και με το Πρωτόκολλο της 31ης Ιανουαρίου 1967 περί του καθεστώτος των προσφύγων, καθώς και με άλλες συναφείς συμβάσεις.*
- 2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, λαμβάνουν μέτρα όσον αφορά κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου, στο οποίο περιλαμβάνονται:***
 - α) ενιαίο καθεστώς ασύλου υπέρ των υπηκόων τρίτων χωρών, το οποίο ισχύει σε όλη την Ένωση,*
 - β) ενιαίο καθεστώς επικουρικής προστασίας για τους υπηκόους τρίτων χωρών που χρήζουν διεθνούς προστασίας, χωρίς να τους χορηγείται ευρωπαϊκό άσυλο,*
 - γ) κοινό σύστημα για την προσωρινή προστασία των εκτοπισμένων προσώπων σε περιπτώσεις μαζικής εισροής,***
 - δ) κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του ενιαίου καθεστώτος ασύλου ή επικουρικής προστασίας,***
 - ε) κριτήρια και μηχανισμοί καθορισμού του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης ασύλου ή επικουρικής προστασίας,***
 - στ) προδιαγραφές σχετικά με τις προϋποθέσεις υποδοχής αιτούντων άσυλο ή επικουρικής προστασίας,*
 - ζ) εταιρικές σχέσεις και συνεργασία με τρίτες χώρες για τη διαχείριση των ροών προσώπων που ζητούν άσυλο ή επικουρική ή προσωρινή προστασία.*

(...)

Άρθρο 79

(πρώην άρθρο 63, σημεία 3 και 4, της ΣΕΚ)

1. Η Ένωση αναπτύσσει κοινή μεταναστευτική πολιτική, η οποία έχει ως στόχο να εξασφαλίζει, σε όλα τα στάδια, την αποτελεσματική διαχείριση των μεταναστευτικών ροών, τη δίκαιη μεταχείριση των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στα κράτη μέλη καθώς και την πρόληψη της παράνομης μετανάστευσης και της εμπορίας ανθρώπων και την ενισχυμένη καταπολέμησή της.
2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, λαμβάνουν μέτρα σχετικά με τους ακόλουθους τομείς:
 - α) προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής, καθώς και κανόνες για τη χορήγηση από τα κράτη μέλη θεωρήσεων και αδειών διαμονής μακράς διάρκειας, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που αποσκοπούν στην επανένωση οικογενειών,
 - β) καθορισμός των δικαιωμάτων των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα σε κράτος μέλος, συμπεριλαμβανομένων των όρων που διέπουν την ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή στα άλλα κράτη μέλη,
 - γ) λαθρομετανάστευση και παράνομη διαμονή, καθώς και απομάκρυνση και επαναπατρισμός των παρανόμως διαμενόντων,
 - δ) καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, ιδίως γυναικών και παιδιών.

(...)

III – Η νομολογία του ΔΕΕ όσον αφορά την επιλογή της νομικής βάσης

Το Δικαστήριο ανέκαθεν θεωρούσε ότι το ερώτημα της κατάλληλης νομικής βάσης, ενέχει σπουδαιότητα συνταγματικού χαρακτήρα, διασφαλίζοντας τη συμμόρφωση με την αρχή της δοτής αρμοδιότητας (άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση) και καθορίζοντας τη φύση και την έκταση των αρμοδιοτήτων της Ένωσης⁸.

Κατά πάγια νομολογία, η νομική βάση μιας ενωσιακής πράξης δεν εξαρτάται από την πεποίθηση ενός θεσμικού οργάνου ως προς τον επιδιωκόμενο σκοπό, αλλά πρέπει να στηρίζεται σε αντικειμενικά στοιχεία που να επιδέχονται δικαστικό έλεγχο, συμπεριλαμβανομένου ειδικότερα του σκοπού και του περιεχομένου της πράξης⁹.

Αν από την εξέταση μιας πράξης αποδεικνύεται ότι αυτή επιδιώκει διττό σκοπό ή ότι απαρτίζεται από δύο συστατικά μέρη, ο ένας δε εκ των σκοπών αυτών μπορεί να χαρακτηριστεί ως κύριος ή πρωτεύων, ενώ ο δεύτερος απλώς ως παρεπόμενος, ή το ένα εκ των μερών αυτών μπορεί να χαρακτηριστεί ως κύριο ή πρωτεύον, ενώ το δεύτερο απλώς ως παρεπόμενο, η πράξη αυτή πρέπει να στηρίζεται σε μία ενιαία νομική βάση, ήτοι σε εκείνη που επιβάλλει ο κύριος ή πρωτεύων σκοπός ή το κύριο ή πρωτεύον συστατικό μέρος¹⁰. Μόνο κατ' εξαίρεση, αν διαπιστώνεται ότι η πράξη επιδιώκει συγχρόνως πολλούς στόχους που

⁸ Γνωμοδότηση 2/00 («Πρωτόκολλο της Καρθαγένης»), ECLI:EU:C:2001:664, σκέψη 5.

⁹ Υπόθεση C-300/89, Επιτροπή κατά Συμβουλίου («Διοξείδιο του τιτανίου»), ECLI:EU:C:1991:244, σκέψη 10.

¹⁰ Υπόθεση C-137/12, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, ECLI:EU:C:2013:675, σκέψη 53 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία.

συνδέονται άρρηκτα μεταξύ τους, χωρίς ο ένας να είναι δευτερεύων και έμμεσος σε σχέση με τον άλλον, η πράξη αυτή μπορεί να στηρίζεται στις αντίστοιχες διαφορετικές νομικές βάσεις¹¹. Αυτό είναι πάντως εφικτό μόνον αν οι διαδικασίες που θεσπίζονται για τις αντίστοιχες νομικές βάσεις συνάδουν με τα δικαιώματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και δεν τα θίγουν¹².

IV – Στόχος και περιεχόμενο του προτεινόμενου κανονισμού

Όπως εξηγείται στην αιτιολογική έκθεση του προτεινόμενου κανονισμού, η οποία υπενθυμίζει την εμπειρία της προσφυγικής κρίσης του 2015, η Ένωση χρειάζεται μια δομημένη προσέγγιση για τη διαχείριση της κρίσης, ώστε να αποφεύγονται τα ad hoc μέτρα. Παρόλο που το αρχικό κείμενο της Επιτροπής φαίνεται να τροποποιήθηκε σημαντικά κατά τη διάρκεια των διοργανικών διαπραγματεύσεων, σκοπός του προτεινόμενου κανονισμού, όπως συμφωνήθηκε προσωρινά, παραμένει η συμπλήρωση του νομοθετικού πλαισίου που εφαρμόζεται στον τομέα της μετανάστευσης ως μέσου το οποίο διασφαλίζει ότι η Ένωση έχει στη διάθεσή της ειδικούς κανόνες που μπορούν να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά μια εξαιρετική κατάσταση κρίσης.

Ο προτεινόμενος κανονισμός ορίζει την κατάσταση κρίσης (άρθρο 1 παράγραφος 4), καθώς και την ανωτέρα βία (άρθρο 1 παράγραφος 5), οι οποίες επιτρέπουν στα κράτη μέλη να παρεκκλίνουν προσωρινά από την τήρηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον κανονισμό για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης¹³ και τον κανονισμό για τη διαδικασία ασύλου¹⁴. Στις συγκεκριμένες καταστάσεις και περιπτώσεις, τα κράτη μέλη μπορούν να ζητήσουν την κατ' εξαίρεση εφαρμογή προσωρινών μέτρων σύμφωνα με τον προτεινόμενο κανονισμό (άρθρο 2). Η κατάσταση κρίσης ή ανωτέρας βίας διαπιστώνεται στη συνέχεια με εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής (άρθρο 3), ενώ ταυτόχρονα προτείνεται εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου για την έγκριση παρεκκλίσεων και τη θέσπιση μέτρων αλληλεγγύης (άρθρο 4). Ο προτεινόμενος κανονισμός προβλέπει «τη χρονική περίοδο για την εφαρμογή των παρεκκλίσεων και των μέτρων αλληλεγγύης» η οποία είναι τρίμηνης διάρκειας και μπορεί να παραταθεί μία φορά για την ίδια διάρκεια (άρθρο 5). Προβλέπει επίσης συνεχή παρακολούθηση της κατάστασης από την Επιτροπή καθώς και συντονιστή αλληλεγγύης (άρθρα 6 και 7 αντίστοιχα). Το κεφάλαιο III (άρθρα 8 και 9) διέπει τα «μέτρα αλληλεγγύης και στήριξης σε κατάσταση κρίσης», ενώ το κεφάλαιο IV (άρθρα 10 έως 13) καθορίζει τις παρεκκλίσεις από το νομοθετικό πλαίσιο που εφαρμόζεται στον τομέα της μετανάστευσης, οι οποίες μπορούν να εφαρμοστούν προσωρινά κατά τη διάρκεια της κατάστασης κρίσης ή ανωτέρας βίας. Μέρος της προσωρινής συμφωνίας για το κεφάλαιο αυτό αποτέλεσε και το άρθρο 14 «*σχετικά με τα μέτρα που εφαρμόζονται στην περί επιστροφής διαδικασία στα σύνορα σε κατάσταση κρίσης*» (επίσημανση του συντάκτη). Το εν λόγω άρθρο μεταφέρθηκε στη συνέχεια σε αυτόνομη πράξη σχετική με το Σένγκεν και δεν περιλαμβάνεται πλέον στο τελικό κείμενο της προσωρινής πολιτικής συμφωνίας. Τέλος, ο προτεινόμενος κανονισμός, όπως συμφωνήθηκε προσωρινά, περιλαμβάνει επίσης ταχεία διαδικασία εξέτασης των αιτήσεων

¹¹ Υπόθεση C-300/89, σκέψεις 13 και 17· υπόθεση C-42/97, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου, ECLI:EU:C:1999:81, σκέψη 38· γνωμοδότηση 2/00, σκέψη 23· υπόθεση C-94/03, Επιτροπή κατά Συμβουλίου ("Σύμβαση του Ρότερνταμ»), ECLI:EU:C:2006:2 και υπόθεση C-178/03, Επιτροπή κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, ECLI:EU:C:2006:4, σκέψεις 36 and 43.

¹² Υπόθεση C-300/89, σκέψεις 17-25· υπόθεση C-268/94, Πορτογαλία κατά Συμβουλίου, ECLI:EU:C:1996:461.
¹³ 2020/0279(COD) (COM(2020) 610 της 23.9.2020)

¹⁴ 2016/0224(COD) (COM(2016) 467 της 13.7.2016 και τροποποιημένο COM(2020) 611 της 23.9.2020.

παροχής διεθνούς προστασίας υπό ορισμένες προϋποθέσεις (άρθρο 15) και ένα κεφάλαιο για τις τελικές διατάξεις (άρθρα 16 έως 20).

V – Ανάλυση

Μολονότι δεν αμφισβητείται η καταλληλότητα του άρθρου 78 παράγραφος 2 στοιχεία δ) και ε) ΣΛΕΕ, όπου παρέχεται νομική βάση για κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του ενιαίου καθεστώτος ασύλου ή επικουρικής προστασίας και για την έγκριση κριτηρίων και μηχανισμών καθορισμού του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης ασύλου ή επικουρικής προστασίας, αξίζει να σημειωθεί ότι εκ των ανωτέρω προκύπτει σαφώς ότι ο προτεινόμενος κανονισμός επιδιώκει ακριβώς αυτούς τους στόχους σε κατάσταση κρίσης ή ανωτέρας βίας. Είναι επίσης χρήσιμο να σημειωθεί εδώ ότι οι εν λόγω διατάξεις δεν αποτελούν μέρος του κεκτημένου του Σένγκεν.

Αντικείμενο αμφισβήτησης αποτελεί η παρουσία του άρθρου 78 παράγραφος 2 στοιχείο γ) και του άρθρου 79 παράγραφος 2 στοιχείο γ) ΣΛΕΕ ως πρόσθετων νομικών βάσεων στον προτεινόμενο κανονισμό μετά την προσωρινή συμφωνία και την τεχνική αξιολόγηση της με σκοπό τη διασφάλιση της συνοχής του κεκτημένου του Σένγκεν.

Το άρθρο 78 παράγραφος 2 στοιχείο γ) ΣΛΕΕ δικαιολογείται από τη συμπερίληψη νέων κανόνων για τη χορήγηση καθεστώτος άμεσης προστασίας σε καταστάσεις κρίσης και, κατά συνέπεια, την κατάργηση της οδηγίας περί προσωρινής προστασίας στον προτεινόμενο κανονισμό, όπως είχε αρχικά εκδοθεί από την Επιτροπή. Δεδομένου ότι βάσει της έκβασης των διοργανικών διαπραγματεύσεων, όπως συμφωνήθηκε προσωρινά από τους συννομοθέτες, ο προτεινόμενος κανονισμός δεν καταργεί πλέον την οδηγία περί προσωρινής προστασίας ούτε δημιουργεί νέο καθεστώς άμεσης προστασίας, φαίνεται πράγματι σκόπιμη η αφαίρεση του άρθρου 78 παράγραφος 2 στοιχείο γ) ΣΛΕΕ από τη νομική του βάση.

Όσον αφορά δε το άρθρο 79 παράγραφος 2 στοιχείο γ) ΣΛΕΕ, στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού οι συννομοθέτες διαπραγματεύτηκαν και συμφώνησαν προσωρινά και για μέτρα που εφαρμόζονται στην περί επιστροφής διαδικασία στα σύνορα σε κατάσταση κρίσης. Ωστόσο, οι διατάξεις σχετικά με την επιστροφή υπηκόων τρίτων χωρών αποτελούσαν αρχικά μέρος της σύμβασης Σένγκεν (άρθρα 23 και 24) στον τίτλο II κεφάλαιο VI «*Κατάργηση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα και κυκλοφορία των προσώπων*». Είναι σημαντικό να διαφυλαχθούν η λειτουργικότητα και η συνοχή του κεκτημένου του Σένγκεν¹⁵, καθώς και η πλήρης ευθυγράμμισή του με τα σχετικά πρωτόκολλα ΔΕΥ¹⁶, αφενός, και με τις συμφωνίες σύνδεσης Σένγκεν που έχει συνάψει η Ένωση με τη Νορβηγία, την Ισλανδία, την Ελβετία και το Λιχτενστάιν, αφετέρου. Όλες οι επιστροφές υπηκόων τρίτων χωρών από τον χώρο Σένγκεν πρέπει να θεωρούνται ως ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν, δεδομένου ότι όλοι οι υπήκοοι τρίτων χωρών που εισέρχονται στον χώρο Σένγκεν υπόκεινται επίσης στις ενιαίες προϋποθέσεις εισόδου του κώδικα συνόρων του Σένγκεν. Συνεπώς, το άρθρο σχετικά με τα

¹⁵ Βλ. μεταξύ άλλων απόφαση της 26.10.2010, στην υπόθεση C-482/08, *Ηνωμένο Βασίλειο κατά Συμβουλίου (VIS)*, ECLI:EU:C:2010:631, σκέψη 48, στην οποία το Δικαστήριο αναφέρεται στην «*αναγκαία συνοχή του κεκτημένου [του Σένγκεν] και την ανάγκη διατηρήσεώς της κατά την πιθανή εξέλιξη του κεκτημένου αυτού*»· βλ. επίσης σκέψεις 49 και 58 της εν λόγω απόφασης.

¹⁶ Πρωτόκολλο (αριθ. 19) σχετικά με το κεκτημένο του Σένγκεν το οποίο έχει ενσωματωθεί στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πρωτόκολλο (αριθ. 21) σχετικά με τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης και πρωτόκολλο (αριθ. 22) σχετικά με τη θέση της Δανίας.

μέτρα που εφαρμόζονται στην περί επιστροφής διαδικασία στα σύνορα σε κατάσταση κρίσης, καθώς και κάθε άλλη διάταξη σχετικά με την επιστροφή, στον προτεινόμενο κανονισμό θα πρέπει επίσης να θεωρηθεί ως μέρος του κεκτημένου του Σένγκεν που αφορά την ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων και θα πρέπει να αφαιρεθεί από τον προτεινόμενο κανονισμό, ο οποίος δεν αποτελεί πράξη σχετική με το Σένγκεν. Ως εκ τούτου, το άρθρο 79 παράγραφος 2 στοιχείο γ) ΣΛΕΕ θα πρέπει ορθά να διαγραφεί από τη νομική βάση του προτεινόμενου κανονισμού.

VI – Συμπέρασμα και σύσταση

Κατά τη συνεδρίασή της στις 11 Μαρτίου 2024, η Επιτροπή Νομικών Θεμάτων αποφάσισε συνεπώς, με 17 ψήφους υπέρ, καμία ψήφο κατά και μία αποχή¹⁷, να επισημάνει στην Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων ότι κρίνεται σκόπιμο να διαγραφούν το άρθρο 78 παράγραφος 2 στοιχείο γ) και το άρθρο 79 παράγραφος 2 στοιχείο γ) ΣΛΕΕ από τη νομική βάση του προτεινόμενου κανονισμού και να στηριχθεί ο προτεινόμενος κανονισμός στο εναπομένον άρθρο 78 παράγραφος 2 στοιχεία δ) και ε) ΣΛΕΕ.

Με εξαιρετική εκτίμηση,

Adrián Vázquez Lázara

¹⁷ Ήταν παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία οι βουλευτές: Adrián Vázquez Lázara (πρόεδρος), Marion Walsmann (αντιπρόεδρος), Lara Wolters (αντιπρόεδρος), Alessandra Basso, Ilana Cicurel, Ibán García Del Blanco, Pascal Durand, Daniel Freund (αναπληρωτής του Sergey Lagodinsky σύμφωνα με το άρθρο 209 παράγραφος 7 του Κανονισμού), Heidi Hautala, Pierre Karleskind, Gilles Lebreton, Maria-Manuel Leitão-Marques, Karen Melchior, Sabrina Pignedoli, René Repasi, Franco Roberti, Michaela Šojdronová (αναπληρώτρια του Jiří Pospíšil σύμφωνα με το άρθρο 209 παράγραφος 7 του Κανονισμού), Axel Voss, Javier Zarzalejos.

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ Ή ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙ ΤΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΤΟΝ ΣΥΝΤΑΚΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ**

Ο συντάκτης γνωμοδότησης δηλώνει, υπό την αποκλειστική του ευθύνη, ότι δεν έλαβε εισηγήσεις από οντότητα ή πρόσωπο που πρέπει να επισημανθεί στο παρόν παράρτημα δυνάμει του άρθρου 8 του παραρτήματος Ι του Κανονισμού.